

FREDENSBORG KOMMUNE

CENTER FOR SKOLE OG DAGTILBUD

FAGLIG DIALOGGUIDE VED TILSYNSBESØG

I DAGTILBUD 0-5 ÅR

Uanmeldt tilsyn, efterår 2020

Dagtilbud: Børneengen

Fokusområde: Nærvær og samspil

Opsamling fra sidste tilsyn og fremadrettet fokus

<p>Opfølgning fra sidste tilsyn. Eksempler på hvordan der er arbejdet med det.</p>	<p>2019:</p> <p>I observationen nævnes det, at der kommer uro og uklarhed, da det ikke er besluttet på forhånd, hvem der er dagens hjælper til frokost. Vær opmærksom på, at få skabt tydelighed omkring dette. Sæt evt. billeder op af dagens hjælpere, for også at give de børn der ikke kan læse navne en mulighed for at være orienteret</p> <p>Tjek også madvognene grundigt når de hentes: er her alt hvad vi skal bruge, så vi er fri for at rejse os? Herved undgås afbrydelser og forstyrrelser, og den voksne har mulighed for at blive i den nærværende dialog med de omkringværende børn</p> <p>I en af baserne er der besøg af tre børn fra andre grupper. Jeg skriver, at den voksne "forsøger" at samle børnene på tæppet. Hun lykkes fint med at få dem samlet. Det foregår i øvrigt i en fin og rolig tone, men da det er børn, der ikke er vant til denne aktivitet, har de hurtigt rejst sig igen, fordi de er optaget af andre ting på denne stue. Selvom stemningen er hyggelig, er det tydeligt, at det giver en del uro, at hele tre børn er udefrakommende og ikke kender rytmer og rutiner i denne gruppe. Der kan være flere grunde til, at der er tre børn "på besøg" Er det fordi der er fravær blandt de voksne i huset eller er det for at understøtte lege-fællesskaber på tværs?</p> <p>Hvis ikke dette arrangement er "af nød", skal man måske overveje, om tre "besøgende" på samme tid er i overkanten?</p> <p><u>Fremadrettet:</u></p> <p>Hvordan kan der etableres en evalueringskultur der sikrer, at evalueringen foregår tidsmæssigt tæt på praksis, så der hurtigt kan justeres og så man ikke glemmer vigtige pointer til evalueringen?</p>
<p>Kommentarer fra konsulent.</p>	<p>Det vurderes, at der har været et velorganiseret arbejde med at skabe struktur i det pædagogiske arbejde i Børneengen. Rollerne er fordelt mellem medarbejderne, som det ligeledes illustreres i nedenstående observation.</p>

Vedr. denne periodes tilsyn

Fokusområde:	Nærvær og samspil
Dagtilbud:	Børneengen
Dato og tidspunkt:	2. november 2020
Til stede:	Daglig leder, Tina Pedersen og pædagog og medarbejderrepræsentant, Lasse Christian Lynæs
Pædagogisk konsulent:	Susanne Søholt

Eksemplarisk praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for dette område. Institutionen har arbejdet strategisk med emnet. Institutionen har arbejdet med en eller flere evalueringer af institutionens arbejde inden for emnet og sat konkrete mål for det videre arbejde. Indsatsen har sat tydelige spor i praksis, som lederen og medarbejderen kan redegøre for. Det kan sandsynliggøres, hvilken forskel indsatserne har gjort for børnene. Derfor skal indsatsen vedligeholdes, og der arbejdes videre i samme spor. Den pædagogiske konsulent *kan* vælge at komme med en anbefaling, hvis det skønnes relevant.

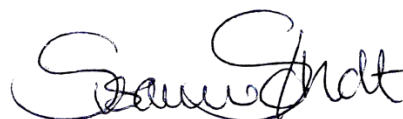
Det vurderes, at institutionen arbejder systematisk og kvalificeret med implementeringen af Den Styrkede Pædagogiske Læreplan. Arbejdet afspejles i den pædagogiske praksis ved det pædagogiske tilsyn.

Tilpasning af praksis

Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats som en del af det daglige pædagogiske arbejde, men det har endnu ikke sat tilstrækkelige og tydelige spor i praksis – det kan ikke sandsynliggøres, hvilken forskel indsatsen gør for børnene. Derfor er der behov for en tilpasning af indsatsen. Den pædagogiske konsulent *skal* komme med en anbefaling til, hvordan institutionen kan tilpasse deres indsats.

Behov for ny/ændret praksis

Det vurderes, at institutionen ikke har gjort nogen særlig indsats, eller konsulenten har observeret en uforsvarlig /uhensigtsmæssig pædagogisk praksis og er bekymret for børnenes trivsel i institutionen på baggrund heraf. Der er behov for at igangsætte en indsats. Vælges en kategori, *skal* den pædagogiske konsulent give en anbefaling i forhold til indsatsen inden for pejlemærket i det kommende år. Der skal særligt fokus på, at institutionen følger den anbefaling, der er givet af den pædagogiske konsulent, og der skal aftales en opfølgning.

17. november 2020

Dato og underskrift, daglig leder

Dato og underskrift, pæd. Konsulent

Fortælling med fokus på nærvær og samspil

(udarbejdes af den daglige leder)

“Praksisfortællinger er fortællinger om centrale og udvalgte episoder eller virkelighedsudsnit fra det pædagogiske arbejdes hverdagspraksis, oplevet og fortalt af de mennesker, der arbejder i denne praksis med henblik på at forstå, udvikle og dokumentere denne praksis”.

Dato og tidspunkt: Beskrevet af:	Tina Pedersen
Dagtilbuddets praksisfortælling med fokus på det valgte område:	En af de første dage efter genåbningen var 4 børn tidligt om morgenen gået med en pædagog på tur ud af huset for at finde et godt sted at spise madpakker. De kom kun lige rundt om hjørnet ved Naturhængslet, da børnene fik øje på en masse snegle på trapperne. Børnene stoppede op og spurgte, om de kunne lege med sneglene, og hvor hurtigt snegle kunne løbe. Pædagogen valgte at gribe børnenes interesse og hjalp dem med at samle snegle, så de kunne tage dem med hjem i børnehaven i stedet for at fortsætte turen. De gik hjem på legepladsen, satte sneglende på papir med cirkler tegnet på og så, hvor hurtigt sneglene kunne løbe. Sneglene fik numre, og børnene var i lang tid optagede af koncentreret at iagttage, hvilke snegle der først bevægede sig ud af cirklerne.
Andet:	Ovenstående eksempel illustrerer hvorledes de voksne tilpasser det pædagogiske læringsmiljø, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelsesmuligheder. Børnene trivsel og læring understøttes af de pædagogiske medarbejdere gennem nærværende samspil.

Observationsskema

(Udarbejdes af den pædagogiske konsulent)

<p>Fokusområde: Nærvær og samspil Dagtilbud: Børneengen Dato og tidspunkt: 23. oktober 2020 Pædagogisk konsulent: Susanne Søholt</p>	
<p>Konsulentens observation med fokus på det valgte område gennem nedenstående kvalitetsindikatorer (beskrives med konkrete eksempler):</p>	<p>Tilsynet starter kl. 9 og slutter kl. 12.</p> <p>Under tilsynet observeres forskellige læringsmiljøer på de forskellige stuer/baser: leg på stuen, garderobe, frokost, højtlesning, leg på legepladsen.</p>
<p>Hvordan anvender det pædagogiske personale udvekslingstone i aktiviteter, leg, måltider, rutinesituationer og overgange?</p>	<p>Det iagttages, at der anvendes høj grad af udvekslingstone under tilsynsbesøget.</p> <p><i>Eksempel: "Højtlesning"</i> På en af baserne sidder én voksen og fem børn på stuen. Den voksne læser med tre af børnene. På skift vælger børnene en bog. Den voksne læser, og stopper jævnligt op og går i dialog med børnene om historien og billederne i bogen. <i>Den voksne lytter til børnenes perspektiver og responderer på disse. De resterende to børn sidder sammen og er i en god leg med LEGO.</i></p>
<p>Hvordan følger og understøtter det pædagogiske personale børnenes perspektiver?</p>	<p><i>Eksempel: "Frokost"</i> Én voksen er i færd med at tørre bordet af, da det er tid til frokost. Børnene vasker hænder på egen hånd og sætter sig herefter op til bordet. Den voksne er nærværende i sit møde med børnegruppen. Hun præsenterer maden, og tager initiativ til dialog med børnene om maden og det som optager børnene. Jeg spørger til tegningerne som hænger på væggen. Tegningerne illustrerer de lege som børnene gerne vil lege. Den voksne fortæller endvidere, at de voksne tager afsæt i én af legene hver eftermiddag. <i>Dette er et fint eksempel på, hvordan de pædagogiske medarbejdere tager afsæt i børnenes perspektiv og sikrer medinddragelse i hverdagen.</i></p>

<p>Hvordan anvender det pædagogiske personale leg og et legende samspil til at øge alle børns deltagelsesmulighed er?</p>	<p><u>Eksempel:</u> "Leg og aktivitet på legepladsen"</p> <p>På legepladsen har de voksne fordelt sig i tre zoner – en ved legetårnet, en i sandkassen og den sidste ved boldbanen. Børnene kan deltage i den leg/aktivitet de ønsker.</p> <p>Ved legetårnet leger de "krokodille leg", en voksen sidder med en lille børnegruppe i sandkassen, ved boldbanen er en voksen i færd med at lægge materialer klar til en aktivitet. Hun inddrager børnene: "I må meget gerne fordele boldene i spandene". Børnene hjælpes ad med at fylde spandene. Den voksne samler børnene og præsenterer dem for aktiviteten, som er en forhindringsbane. Imens hun forklarer hvordan man gør, går hun banen igennem.</p> <p><i>De voksne har fordelt sig hensigtsmæssigt på legepladsen blandt børnene, hvilket muliggør, at børnenes leg og samspil kan understøttes tæt af de voksne. Den voksne er alene med aktiviteten, og selv om hun gør en stor indsats, er det en stor opgave at varetage alene, da nogle af børnene syntes det er svært at lytte og stå og vente blandt de øvrige børn. Drøft gerne hvordan I håndtere disse udfordringer? Skal aktiviteten justeres? Eller skal én voksen have til opgave, at hjælpe de børn som har brug for guiden og vejledning?</i></p>
<p>Hvordan og i hvilke situationer kan det iagttages, at det pædagogiske personale indgår i nærværende samspil og samtale, fx i garderoben?</p>	<p><u>Eksempel:</u> "Legekøkkenet"</p> <p>På en af baserne sidder én voksen på gulvet med 4 børn. De leger i legekøkkenet. Den voksne er i samspil med børnene. Børnene laver "mad" til den voksne, som gladeligt tager imod "maden" og spørger til de retter hun får serveret. Et af børnene siger, at dukken er blevet ked af det. Den voksne vil gerne hjælpe og spørger barnet om hun ved, hvordan de kan trøste dukken.</p> <p><i>Den pædagogiske medarbejder har placeret sig i øjenhøjde med børnegruppen. Hun har placeret sig, så børnene kan se hende og hun dem. Hvilket bevirker, at børn og voksen kan se og aflæse hinandens mimik og gestik. Den voksne er nærværende i sit møde med børnegruppe, hvor hun stiller åbne spørgsmål som indbyder til nærvær og samspil.</i></p>

<p>Hvordan støtter og opmuntrer det pædagogiske personale børnene til at vise omsorg for andre, og til selv at kunne tage imod omsorg?</p>	<p><u>Eksempel: "Garderobe"</u> På en af baserne er børnene fordelt i to garderober. Her er én voksen i hver. De voksne sidder ned og er i dialog og samspil med børnene. Et af børnene spørger til, hvem der har overtaget hendes gamle garderobeplads. Den voksne fortæller hvem der har fået pladsen. Jeg spørger, om de lige har byttet pladser. Den voksne fortæller, at de netop har byttet rundt, så børnene er blandet i alder. Formålet er, at de ældre skal hjælpe de yngre. <i>Ovenstående udsnit fra praksis er et eksempel på, hvordan man kan tilrettelægge praksis som understøttende for visionerne i det pædagogiske arbejde. Ved at det pædagogiske personale fordeler børnene blandet i alder, kan det pædagogiske personale gennem guiden og vejledning indarbejde en kultur, hvor det at hjælpe en kammerat, er en naturlig del af at være i garderoben.</i></p>
<p>Hvordan og i hvilken grad er det pædagogiske arbejde organiseret, så det skaber ro og rum til fordybelse mellem børn og voksne og afbrydelser undgås?</p>	<p><u>Eksempel: "Mindre børnegrupper med én voksen"</u> På alle baser er børnene fordelt i mindre grupper med én voksen. Fx er én voksen i garderoben men en lille gruppe af børn. Her sidder hun placeret med fronten mod alle børn. Hun guider og vejleder børnene til at få overtøj og sko på. I en anden gruppe er én voksen udenfor med en lille børnegruppe. De er i færd med at bowle. Børnene står i én række. En efter en kaster børnene kugler efter kegler, hvorefter den voksne tæller point for antal væltede kegler. Et af børnene siger: "Den kegle har jeg malet!" Den voksne: "Ja, det er rigtigt. Han nævner også hvilke børn der har malet de øvrige kegler". <i>Ovenstående udsnit fra praksis illustrerer, hvordan barn-voksen interaktion har gode betingelser.</i></p>
<p>Hvordan oplever konsulentens stemningen i institutionen generelt?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Der er observeres god tone blandt børn og medarbejdere under tilsynsbesøget • De fysiske læringsmiljøer er indbydende og tydelige – og virker derved guidende i forhold til hvad man kan lege og med hvilket aktivitetsniveau. Dog synes væggene generelt slidte og nogle steder fyldt med "elefantsnot". De trænger til at blive

<p>(Konkrete eksempler)</p>	<p>vasket ned og måske malet. Væggene kan med fordel inddrages til at understøtte og tydeliggøre læringszonens tema.</p>
<p>Konsulentens kommentarer/anbefalinger til observationen</p>	<p>Kommentarer og anbefalinger er indskrevet løbende i observationen.</p>

Faglig dialogguide

Faglig dialog på baggrund af dagtilbuddets praksisfortælling og konsulentens observation

Erfaringer fra Covid-19 perioden

Som følge af covid-19 restriktionerne i foråret 2020, blev børnene fordelt i moduler med én voksen. Børnene blev modtaget udenfor og gik sammen med den voksne, til det sted hvor de skulle være i løbet af dagen. De voksne havde hver fået udleveret en trækvogn, som de kunne fylde med de materialer som de skulle anvende i løbet af dagen. De tydelige rammer og den klare fordeling, viste sig at have positiv betydning for både børn og voksne. Børnene havde nemmere ved at sige farvel om morgenen, de voksne havde gode muligheder for at fordybe sig i aktiviteter med den enkelte børnegruppe i løbet af dagen. De gode erfaringer er indarbejdet i det pædagogiske arbejde. Eksempelvis er der ikke længere medarbejdere der får fri kl. 12, da man har erfaret, at de ekstra medarbejdere kan sætte aktiviteter i gang i middagsstunden, hvor der ellers plejer at være få voksne.

Der arbejdes målrettet med at kvalificere arbejdet med nærvær og samspil

Medarbejderne udfører eksperimenter på de enkelte stuer i relation til det aktuelle kompetenceforløb om nærvær og samspil v. ph.d. og lektor, Lone Svinth. Eksempelvis har den ene af grupperne arbejdet med nærværende samtaler i tiden efter frokosten. Der har været afholdt børnemøder, hvor børnene har tegnet det som de gerne vil lege. Derudover arbejdes der med, at de voksne har en legende tilgang i overgangen fra garderobe til legeplads. Der er høj grad af bevidsthed om, hvordan man som medarbejder kan skabe et godt læringsmiljø og en god overgang til legepladsen.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis indenfor det valgte fokusområde. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for det udvalgte fokusområde. Der er ledelsesmæssig understøttelse af det daglige pædagogiske arbejde.
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

1. Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet *Alsidig personlig udvikling*

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***alsidig personlig udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Alsidig personlig udvikling, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- "Min læringshistorie" anvendes til at blive skarp på, hvor det er der skal sættes ind. Hvordan kan vi skabe læringsmiljøer med afsæt i det enkelte barns zone for nærmeste udvikling?
- De voksne er opmærksomme på, at det er deres refleksion, sprogbrug og handling som er afgørende for at skabe et læringsmiljø, hvor der er plads til det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler fra dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis indenfor læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>alsidig personlig udvikling</i> gennem arbejde med "Min læringshistorie" og systematisk gennemgang af de enkelte børns trivsel og udvikling ved stuemøder.
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

2. Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de to pædagogiske mål samt supplerende spørgsmål for læreplanstemaet Social udvikling

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Social udvikling*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

- 1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.**
- 2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.**

Social udvikling, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Der arbejdes systematisk med materialet: "Fri for mobberi". Formålet er, at børnene fx lærer at mærke efter egne følelser, at se og aflæse andres følelser. Medarbejderne hjælper børnene med at blive opmærksomme på, hvordan man er en god ven, og med at tackle konflikter og drillerier. Så børnene får positive erfaringer med fællesskaber.

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis indenfor læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>social udvikling</i> . Det skaber gode betingelser for, at alle børn kan trives og indgå i fællesskaber.
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

3. Kommunikation og sprog

Børns *kommunikation og sprog* tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og deltagerkredsen har en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet ***Kommunikation og sprog*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Kommunikation og sprog, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet: (udfyldes ved tilsynssamtalen)
<ul style="list-style-type: none">
• Medarbejderne giver plads til børnenes perspektiver og eksempelvis udforskning af fjerneord. Sprog og kommunikation er en stor del af arbejdet i hverdagens rutiner og aktiviteter. Eksempelvis lægges der vægt på, at de pædagogiske medarbejdere hele tiden forbereder børnene på, hvad der nu skal til at ske. Derudover er børnene med til at formulere dagens tekst til hjemmesiden og supplere med billeder fra dagen.
• Fri for mobberi
• Sange, rim og remser
• Sproggaven
• Filurmateriale til de ældste

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for Kommunikation og sprog, fx gennem arbejdet med sproggaven, aktionslæringsforløb omkring den nærværende samtale og legemanuskripter.
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

4. Krop, sanser og bevægelse

Børn lærer at forstå verden, ikke bare ved at stimulere nogle bestemte nervebaner i hjernen, men også via den måde, de bruger deres kroppe og sanser på.

Børn skal støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden samt følelsesmæssige og sociale processer, lige som al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Læringsmiljøet i dagtilbuddet skal give alle børn, herunder de børn, som har begrænsede erfaringer med krop, sanser og bevægelse, mulighed for at deltage i fællesskaber, aktiviteter og leg, og det pædagogiske personale skal motivere børn til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ***Krop, sanser og bevægelse*** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og de to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Naturen danner ramme for en stor del af arbejdet med krop, sanser og bevægelse i institutionen, fx arbejdes der i øjeblikket med "Aben Osvald", hvor vi går i skoven og leger aber, vi laver forhindringsbaner mv
- Maling, gips og naturens materialer understøtter børnenes sanselige erfaringer

Krop, sanser og bevægelse, fortsat

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at institutionen arbejder kvalificeret med <i>Krop, sanser og bevægelse</i> .
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

5. Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Læringsmiljøet skal tage afsæt i mulig læring og inddrage børnene som aktive medskabere af egen læring ved at stille åbne, nysgerrige spørgsmål til børnenes forståelse af sammenhænge i naturen og deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet **Natur, udeliv og science** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Natur, udeliv og science, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Nysgerrige på naturen og dens fænomener. Undersøgelse af skovbunden med forstørrelsesglas og opbevaring af insekter i terrarier
- En pædagog i Børneengen er i øjeblikket ved at uddanne sig som naturvejleder
- Aktiviteter i naturen tager afsæt i det som børnene viser interesse for. Vi fisker i åen, magnetfisker mv. og herefter tager vi fx i øresundsakvariet for at koble flere perspektiver på det vi oplevede i den lokale å. Hvad lever i vandet hvor vi bor?
- Der er meget naturliv på legepladsen som undersøges (fugle, egern mv)

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for <i>Natur, udeliv og science</i> . Eksempelvis anskues besøg i fx zoo og eksperimentarieret som mulighed for, at bygge videre på de erfaringer børnene har fået på de lokale ture.
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

6. Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den pædagogiske konsulent præsenterer sine observationer og på baggrund af disse har deltagerkredsen en faglig dialog om de pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet **Kultur, æstetik og fællesskab** skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to brede pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Kultur, æstetik og fællesskab, fortsat

Centrale punkter vedrørende læreplanstemaet:
(udfyldes ved tilsynssamtalen)

- Institutionen arbejder med "Madmod". Formålet er, at sikre en god madkultur. Fx præsenteres børnene for maden, og medarbejderne spiser et pædagogisk måltid som pædagogisk rollemodel. Børnene tilbydes sunde og varierende måltider og opfordres til at smage nyt
- Medarbejderne ser det som en væsentlig opgave at bygge bro mellem institutionen som en dansk kulturinstitution og de forskellige familier som børneengen repræsenterer
- Ud fra et normkritisk perspektiv understøtter de pædagogiske medarbejdere at alle børn og voksne kan indgå i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturer

Der tages udgangspunkt i ovenstående eksempler i dialogen for at drøfte og vurdere institutionens praksis inden for læreplanstemaet. Der gives anbefalinger til det videre arbejde. Hvilken kategori institutionen placeres i, vurderes endeligt af konsulenten efter tilsynsbesøget.

Eksemplarisk praksis	Det vurderes, at institutionen har gjort en særlig indsats for at styrke arbejdet inden for kultur, æstetik og fællesskab.
Tilpasning af praksis	
Behov for ny/ændret praksis	

7. Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

- Hvordan er der arbejdet med børnemiljøet i et børneperspektiv, og med børns oplevelser af børnemiljøet? (Kom med centrale og konkrete eksempler)
- Hvornår er der senest udarbejdet en børnemiljøvurdering? Og hvordan har I indarbejdet de centrale punkter?

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets arbejde med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

(udfyldes af den daglige leder)

Vi laver ikke en særskilt Børnemiljøvurdering men har en række tiltag på tværs af området, som skal sikre, at børnenes perspektiver inddrages løbende:

- Barometer på nærværende samspil (skal fremadrettet anvendes i fastlagte intervaller)
- Indretning med stillezoner hvor børn kan finde ro
- Eksperimenter i praksis med fokus på, at den voksnes adfærd skaber rum for at lytte til børnene. Opbygning af visuelle universer omkring periodens bog.
- Indretningen på basen ændres efter børnenes interesser og spor, i mindre legezoner, der visuelt inspirerer til leg.

Pointer fra tilsynssamtalen:

(Udfyldes ved tilsynssamtalen)

Børnemøder og tilrettelæggelse af hverdagens rutiner og aktiviteter med afsæt i børnenes perspektiver, er eksempler på, hvordan man kan sikre et systematisk arbejde med understøtte børnenes fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

8. Samarbejde med forældre om børns læring

Dagtilbuddet skal have fokus på hvordan dagtilbud og forældre kan samarbejde om barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem.

- Hvordan bidrager I til et samarbejde med forældrene som understøtter barnets trivsel og udvikling? (Kom med konkrete eksempler)

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets samarbejde med forældre om børns læring:
(udfyldes af den daglige leder)

Min læringshistorie, som er vores centrale værktøj til forældreinddragelsen, har været på pause under corona og skal igangsættes igen. Der er dog en gennemgående opmærksomhed på at inddrage forældres viden om deres barn. Forældremøderne er ændret for at få mere fokus på, hvad der arbejdes fagligt med, også for at give forældrene mulighed for at støtte op og deltage derhjemme, fx omkring Sproggaven.

Pointer fra tilsynssamtalen:

(Udfyldes ved tilsynssamtalen)

Arbejdet med "min læringshistorie" er et vigtigt redskab til at sikre et samarbejde mellem hjem og dagtilbud, som understøtter barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. "Min læringshistorie" ses ophængt i de fysiske rammer i institutionen, med et positivt fokus på børnenes ressourcer og udviklingspotentialer.

9. Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Dagtilbuddet skal tilrettelægge et pædagogisk læringsmiljø for de ældste børn i børnehaven, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i skole.

- Hvordan tilrettelægger I et pædagogisk læringsmiljø der skaber sammenhæng til børnehaveklassen?
- Hvordan inddrager og samarbejder I med forældre og skole/SFO om dette?

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets pædagogiske læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklasse:
(udfyldes af den daglige leder)

- Pædagogerne følger børnene på besøg i børnehaveklassen to dage i løbet af foråret.
- Motionsløb i samarbejde med skolen i uge 41.
- Vi har hidtil arbejdet med Filurmaterialet for de kommende skolestartere.
- Kirsten kommer ud og fortæller forældrene om Kokkedal skole.
- Vi har haft et fælles fagligt arrangement med børnehaveklassespædagogerne omkring adopterede børn.
- Vi kører brobygningsforløb med Kokkedal skoles SFO.
- Vi har taget initiativ til et samarbejde på tværs omkring en fælles bog, men af forskellige årsager har det endnu ikke ført til et samarbejde. Det vil vi tage fat i igen.

Pointer fra tilsynssamtalen:

Ovenstående eksempler illustrerer hvorledes institutionen tilrettelægger et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen, og som dermed understøtter, at de kommende skolebørn er bedst muligt forberedt på at begynde i sfo/skole.

Vi drøfter, at medarbejdernes vigtigste opgave er at klæde børnene på til at kunne klare sig godt i SFO og skole. Grundet covid-19 er det ikke sikkert, at børnene har mulighed for at komme på besøg i SFOen forud for opstart 1. maj 2021. Derfor drøfter vi, om det kunne være en mulighed, at medarbejderne i sfoen udarbejder videohilsener til børnene. På denne måde, vil medarbejderne i sfoen/skolen præsentere sig selv og vise de fysiske rammer.

10. Etablering af en evalueringskultur i dagtilbuddet

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

- Hvad gør I for at sikre en systematisk og løbende evaluering der bidrager til udviklende feedback?
- Hvordan sikrer I, at viden fra evalueringen anvendes til at justere det pædagogiske læringsmiljø?

Centrale punkter der beskriver dagtilbuddets etablering af en evalueringskultur:
(udfyldes af den daglige leder)

- Ny mødestruktur med Temapersonalemøder og Evalueringspersonalemøder
- Ledelsessparring på medarbejderes eksperimenter i praksis
- Videndeling af gode erfaringer på tværs
- Forenklet formidling af teoretiske pointer i temahæfter
- De faglige fyrtårne har fået og afprøvet konkrete opgaver i samarbejde med daglig leder

Pointer fra tilsynssamtalen:

Der er udarbejdet en systematisk evalueringskultur i Børneengen, som har til formål at sikre, løbende udvikling og kvalificering af det pædagogiske læringsmiljø.

11. Børn i udsatte positioner

Det pædagogiske personale og ledelsen skal løbende forholde sig reflektivt til hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, herunder børn i udsatte positioner

Vælg **én** af nedenstående muligheder:
(udfyldes af den daglige leder)

- Indsæt en kort praksisfortælling, der beskriver, hvordan der arbejdes med læringsmiljøet omkring børn i udsatte positioner (fx hvordan anvender I legen til at inkludere børnene i fællesskaber?)
- Præsenter et kortere videoklip (af max 2 minutters varighed) ved tilsynssamtalen, der viser, hvordan der arbejdes med læringsmiljøet omkring børn i udsatte positioner (fx hvordan anvender I legen til at inkludere børnene i fællesskaber?)

Under genåbningen var jeg fast morgenåbner. Et barn, som i størstedelen af sin børnehavetid havde været ked af det ved afleveringen, havde også svært ved at starte op igen efter nedlukningen. Han var kommet i en børnegruppe, hvor ingen af hans venner er. Jeg talte først med barnet om, hvem hans venner var, og spurgte derefter forældrene, om de havde mulighed for at rykke hans afleveringstidspunkt, så han kunne flyttes til en anden gruppe. Det var svært for dem, og vi aftalte derfor en nødpasningsordning, hvor han bare skulle være sammen med mig i en halv time hver morgen, indtil han kunne komme i den børnegruppe, som han kendte. Jeg afprøvede forskellige måder at gøre ham tryk på. Løsningen blev, at vi gik ind på mit kontor med noget nyt trælegetøj og ryddede gulvet til ham, så vi kunne lege der hver morgen. Det blev en tryk ramme, som gjorde det lettere for ham at sige farvel til forældrene og gå ind på kontoret og lege.

Pointer fra tilsynssamtalen:

Ovenstående udsnit fra praksis, er et fint eksempel på, hvordan man kan tilrettelægge det pædagogiske læringsmiljø, så det understøtter barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.